

Handläggare
Cecilia Schönewald
Telefon: 08-508 14 061

Till
Enskede-Årsta-Vantörs
stadsdelsnämnd

Bekämpa äldres otrygghet

Svar på skrivelse Lena Kling och Peter Backlund (fp)

Förslag till beslut

Stadsdelsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen.

Lena Lundström Stoltz
Stadsdelsdirektör

Leif Kananen
Avdelningschef Egen regi

Bakgrund

Vid stadsdelsnämndens sammanträde 2014-04-10 överlämnade Lena Kling och Peter Backlund (fp) en skrivelse om att uppdra till stadsdelsförvaltningen att utreda och bekämpa äldres otrygghet.

Ärendet

Skrivelsen lyder enligt följande:

Den som är rädd är inte fri. Att utsättas för brott i sin närmiljö är en grov kränkning av varje människas integritet. Statistiken visar visserligen att vardagsbrottsligheten i Sverige minskar. Men vi måste fortfarande ta människors otrygghet på allvar. Inte minst många äldre känner sig otrygga i sin vardag.

Vi i Enskede-Årsta-Vantör bedriver trygghetsvandringar för att lokalisera otrygga ställen. Men källorna till otrygghet varierar beroende på olika faser i livet. Det vore önskvärt att särskilda trygghetsvandringar utfördes med inriktning på äldres otrygghet.

Vi tror att man med enkla medel kan öka tryggheten i vardagen. Om man ändå ska gå ut med hunden kanske man kan ge sällskap till en medmänniska? Stadsdelen bör medverka till att införa en ideell trygghetspool, där man enkelt kan få sällskap för att gå till eller från aktiviteter eller kollektivtrafik.

Vi i Folkpartiet vill därför uppdra åt stadsdelsförvaltningen:

- *Att utreda möjligheterna att genomföra trygghetsvandringar med särskilt fokus på äldres trygghet*
- *Att utreda möjligheterna att införa en ideell trygghetspool enligt de principer som återfinns i skrivelsen.*

Ärendets beredning

Detta tjänsteutlåtande har utarbetats inom avdelningen för egen regi i samråd med beställaravdelningen. Ärendet behandlas i stadsdelsnämndens pensionärsråd 2014-06-04.

Om äldre och trygghet

Undersökningar från Brottsförebyggande rådet visar att kvinnor generellt är otryggare än män och att äldre personer är otryggare än yngre. Det är främst äldre personer som uppger att de känner sig otrygga en sen kväll ute. Sett över tid är det äldre kvinnor (65–79 år) och unga kvinnor (20–24 år) som är mest otrygga och äldre män är oftare otrygga än yngre män. Personer som bor i flerbostadshus uppger i högre grad att de känner otrygghet i sitt bostadsområde än personer boende i småhus. Äldre personer är också de som känner sig mest oroliga för brottsligheten i samhället i stort samtidigt som de uppger sig vara utsatta för brott i minst utsträckning (Nationella trygghetsundersökningen 2012, BRÅ).

Stockholms stads senaste trygghetsmätning gjordes år 2011 och resultaten visar att andelen som är mycket oroliga eller inte går ut där de bor av oro för att utsättas för brott är nio procent i Enskede-Årsta-Vantör. Skillnaderna är dock stora mellan de olika stadsdelarna inom Enskede-Årsta-Vantör. Johanneshov och Årsta har de lägsta andelarna med fem procent och Bandhagen den högsta med 17 procent. Stadens nya trygghetsmätning pågår och resultaten kommer i september 2014.

I Stockholm stads brukarundersökning år 2013 uppger 89 procent av de som bor på vård- och omsorgsboende att de känner sig trygga och motsvarande siffra för hemtjänsten är 85 procent. I Egen regi:s egen undersökning framgår att mellan 96-98 procent känner sig trygga beroende på vilket vård- och omsorgsboende de bor på och för hemtjänsten är motsvarande siffror 96-98 procent beroende på vilken hemtjänst enhet som ger hjälpen.

Hur vi arbetar i dag med trygghetsskapande åtgärder

- Förvaltningen fokuserar på att vidmakthålla god tillgänglighet i utemiljön såsom bra belysning av gator och parkvägar, god vinterväghållning etc. Personalen uppmanas stämma av tillgänglighet och funktionalitet för våra äldre och funktionsnedsatta i närområdet i samband med exempelvis promenader och utflykter. Årstapaviljongen har nyligen startat en promenadgrupp som gör "trygghetsvandring dagtid med fokus på tillgänglighet" i närområdet. Detta har testats en kortare tid med bra resultat och kommer att testas på de övriga mötesplatser inom egen regi som ligger geografiskt spridda i stadsdelen.
- Förvaltningen sprider information till äldre om tips och vägledning i hur man själv kan förebygga brott. Det görs av biståndshandläggare, personal på vård- och omsorgsboenden, i hemtjänsten och på de öppna mötesplatserna.
- Representanter från stadsdelsnämndens pensionärsråd deltar fortlöpande i ett nätverk med Söderortspolisen kring trygghetsskapande och brottsförebyggande åtgärder. Det innebär att information kan spridas både till övriga deltagare i pensionärsrådet och vidare till respektive ledamots egen organisation.
- Förvaltningen samverkar med närpolisen i förebyggandet av brott mot äldre. Förvaltningen informerar de olika verksamheterna och stadsdelsnämndens lokala råd om händelser som inträffat/pågår i stadsdelen och övriga staden som kommit till vår kännedom för att på så vis minska risken för att de upprepas.
- Förvaltningen gör minst två trygghetsvandringar i stadsdelen per år. Dessa trygghetsvandringar är öppna för alla och görs i ett avgränsat geografiskt område. Grundtanken är att de som bor och verkar i lokalsamhället har störst kännedom och att deras erfarenheter är viktiga att ta tillvara. Många äldre personer brukar vara med på trygghetsvandringarna. Utöver de boende deltar även förvaltningar, fastighetsägare och polis. Under trygghetsvandringen inventeras belysning, tillgänglighet, renhållning, underhåll av fysisk miljö, men även hur platsen används. Resultaten ligger till grund för både större och mindre åtgärder.

Aktiviteter för äldre personer

Förvaltningen har tillsatt mer resurser för att utveckla de öppna mötesplatserna, vilket är trygghetsskapande och möjliggör för många äldre att knyta sociala kontakter. I dagsläget finns nio mötesplatser geografiskt fördelade inom stadsdelen. Dessa verksamheter erbjuder olika sociala aktiviteter riktade till alla äldre i stadsdelen. Vid dessa mötesplatser och inom ramen för äldreomsorgens uppsökande verksamhet genomförs informationstillfällen för äldre och deras närstående där bland annat representanter för polis och brandförsvaret sprider information och förmedlar kunskap om hur brott och brand kan förebyggas. Det är viktigt att förmedla så saklig information som möjligt om risker och brott för att minska obefogad rädsla. De som är oroliga över brottsutvecklingen i stort i samhället är också mer otrygga än de som inte oroar sig för den.

Frivilliga

Samverkan sker med pensionärsorganisationer, Veteranringen i Vantör och andra organisationer som verkar inom stadsdelen. Inom Enskede-Årsta-Vantör finns idag cirka 60 volontärer. Dessa bidrar till ökad trygghet genom sina insatser som exempelvis ledsagning och social kontakt. PRO anordnar idag t.ex. promenadgrupper varje torsdag med samling i Sandsborg. Förvaltningen arbetar för att öka kontakterna med frivilliga krafter för att utveckla och stärka samarbetet med exempelvis kyrkan, brottsofferjourer, kvinnojourer och andra ideella föreningar för att få information inför förebyggande och trygghetsskapande aktiviteter.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen arbetar idag systematiskt och strukturerat för att fortlöpande öka äldres trygghet. Samverkan fungerar väl. Trygghetsvandringar genomförs kontinuerligt med fokus på alla åldrar och förvaltningen kommer vid framtida trygghetsvandringar särskilt bjuda in pensionärsorganisationerna för att öka äldre personers deltagande. Dessa insatser bedöms tillräckliga och i dagsläget finns inga planer på att införa en ideell trygghetspool.

Bilaga

1. Skrivelse om Bekämpa äldres otrygghet.